

Natura 2000-handleplan 2016–2021

Øster Lovnkær

Natura 2000-område nr. 201
Habitatområde H 19

Titel: *Natura 2000-handleplan 2016-21 Øster Lovnkær*
Udgiver: *Mariagerfjord Kommune*
År: *2016*
Må citeres med kildeangivelse.

Indholdsfortegnelse

Resumé.....	5
Baggrund	6
Redegørelse for gennemførelse af seneste handleplan	7
Behov for indsatser	7
Indsatser fordelt på aktør	7
Prioritering af den forventede indsats	7
Forventede initiativer og plan for interessentinddragelse	8
Bilag 1: Naturtyper og arter på udpegningsgrundlag	9
Bilag 2: Indsatsprogram fra Natura 2000-planen	10

Resumé

Handleplanen for Øster Lovnkær beskriver den indsats, der skal igangsættes i Natura 2000-området inden udgangen af 2021.

Indsatsen udføres af lodsejere i området og gennemføres i videst muligt omfang gennem frivillige aftaler. Der findes blandt andet en række tilskudsordninger, som for skovnaturtyperne kan søges gennem Miljøstyrelsen.

Dette Natura 2000-område er specielt udpeget på grundlag af en væsentlig tilstedeværelse af naturtypen *elle- askeskov*. Natura 2000-planens målsætninger og indsatsprogram er væsentlige elementer i beskyttelsen af denne naturtype og af en generel sikring og forbedring af områdets naturværdier.

Natura 2000-området har et areal på 97 hektar og består af Habitatområde nr. H19. Områdets udpegningsgrundlag er alene skovnaturtypen *elle- og askeskov*.

Området består primært af naturlige *elle- og askeskove* på hævet havbund. Jordbunden er fugtig og sandet med et tyndt tørvelag. Skoven bærer mange steder tydeligt præg af at være drevet som stævningskov. Stævningsdrift betyder, at skovarealet drives i kort omdrift med træarter, der egner sig til at skyde fra stubben og/eller rødderne. Stævningsdriften ophørte sandsynligvis i 1940-erne.

I området findes der *elle- og askeskove*, som i kraft af deres store arealmæssige udstrækning eller deres høje naturkvalitet er af regional betydning. Ask, rød-el og dun-birk fremstår ofte som stødsrud efter gentagne stævninger. Der er en veludviklet underskov, foruden træopvækst også med buske som hassel, tørst, tjørn og benved. Hist og her findes små grupper eller enkeltstående træer af gamle stilk-eg, som tilsyneladende er blevet skånet i forbindelse med stævningsdriften. Ær optræder ofte, og der er enkelte bevoksninger med plantede nåletræer. Mindre dele af skoven har ind til omkring 1930 været anvendt til høslæt og drevet som løveng.

I bundvegetationen ses bl.a. arter som akselblomstret star, almindelig mjøddurt, angelik, kærstar og skovskræppe.

Baggrund

Miljøstyrelsen har udarbejdet Natura 2000-planer for de 252 udpegede beskyttelsesområder, som indgår i den danske del af det europæiske Natura 2000-netværk. Planerne beskriver målene for det enkelte beskyttelsesområde og fastlægger de indsatser, der skal ske inden for planperioden 2016–2021. Natura 2000-planerne kan ses på Styrelsens for Vand- og Naturforvaltnings hjemmeside.

<http://svana.dk/natur/natura-2000/natura-2000-planer/planer/>

Ud fra Natura 2000-planerne har kommunerne udarbejdet kommunale handleplaner, som skal medvirke til at gennemføre Natura 2000-planerne for de enkelte områder. Denne handleplan er udarbejdet af Mariagerfjord Kommune på grundlag af Natura 2000-plan for Øster Lovnkær.

Hver kommune er ansvarlig for de dele af handleplanen, der vedrører kommunens geografiske område på land og kystnære områder. Planlægningen for de skovbevoksede, fredskovspligtige arealer varetages dog af Miljøstyrelsen og gennemføres hvert 12. år. Skovhandleplaner 2010-21 gælder således fortsat. Kommunerne og Miljøstyrelsen er hver især ansvarlige for, at handleplanerne gennemføres inden udgangen af år 2021.

Offentlige lodsejere, som ejer arealer i Natura 2000-område, kan vælge at gennemføre Natura 2000-planen direkte i egne drifts- og plejeplaner. I Øster Lovnkær er der ingen offentlige lodsejere.

Den lovgivningsmæssige baggrund for handleplanerne findes i miljømålsloven (lovbekendtgørelse nr. 119 af 26. januar 2017), bekendtgørelse om kommunalbestyrelsernes Natura 2000-handleplaner (bekendtgørelse nr. 944 af 27. juni 2016) og bekendtgørelse om tilvejebringelse af Natura 2000-skovplanlægning (bekendtgørelse nr.946 af 27. juni 2016).

Den kommunale handleplan skal ifølge lovgivningen indeholde:

- En prioritering af kommunalbestyrelsens forventede forvaltningsindsats i planperioden på baggrund af en opgørelse af behovet for konkrete forvaltningstiltag.
- De forventede initiativer, som kommunalbestyrelsen vil tage for at gennemføre Natura 2000-planen, herunder en plan for interessentinddragelse.
- En oversigt over fordelingen af indsatsen mellem kommunale myndigheder, Miljø- og Fødevarerministeriet og offentlige lodsejere.
- En redegørelse for gennemførelsen af handleplanen for den forudgående 6 års periode, der gør det muligt at vurdere, i hvilket omfang Natura 2000-planen for den forudgående periode er gennemført.

Handleplanen skal være så konkret, at dens gennemførelse kan vurderes. Dog må handleplanen ikke foregribe det præcise indhold af de aftaler eller afgørelser, der træffes i forhold til den enkelte lodsejer i forbindelse med gennemførelsen af handleplanen.

De kommunale handleplaner skal i samspil med vandplanlægningen realisere Natura 2000-planen, for så vidt angår vandbehov for de naturtyper, som er direkte afhængige af et vandøkosystem. Natura 2000-planens mål om forbedret vandkvalitet i større søer, vandløb, fjorde og kystvande realiseres gennem indsatsen i vandplanlægningen, og skal ikke indgå i de kommunale Natura 2000-handleplaner.

Den kommunale Natura 2000-handleplan er som udgangspunkt omfattet af krav om miljøvurdering i henhold til lov om miljøvurdering af planer og programmer (lovbekendtgørelse nr.1533 af 10. december 2015). For samtlige statslige Natura 2000-planer er der foretaget en strategisk miljøvurdering. Handleplanerne har et indhold, der ikke adskiller sig fra de oplysninger, som allerede er givet i de miljøvurderede Natura 2000-planer. Da handleplanen ikke sætter nye rammer for fremtidige anlægstilladelser eller yderligere vil kunne påvirke internationalt udpegede naturbeskyttelsesområder væsentligt, har Mariagerfjord Kommune truffet afgørelse om, at der ikke er behov for en fornyet miljøvurdering.

Redegørelse for gennemførelse af seneste handleplan

De kommunale handleplaner for første planperiode har været gældende siden udgangen af 2012. Kommunen har i den mellemliggende periode arbejdet for at gennemføre den indsats, der blev beskrevet i Natura 2000-handleplanen for planperioden 2010-2015.

Der er ikke indgået nogen aftaler om skovtypebevarende drift og pleje eller andre plejeaftaler i området. Mariagerfjord Kommune har ladet Naturstyrelsen facilitere de forskellige støtte muligheder for skovnaturtyperne, set i lyset af kommunens meget lille rolle i området. Kommunen er alene handleplan myndighed på 2 ha.

Behov for indsatser

Natura 2000-planen for Øster Lovnkær, beskriver de konkrete mål for indsatsen. Indsatsprogrammet fra den statslige Natura 2000-plan kan ses i bilag 2, mens naturtypen på udpegningsgrundlag fremgår af bilag 1. På baggrund af dette har kommunen vurderet, at der er behov for nedenstående konkrete forvaltningstiltag.

Tabel 4. Behov for forvaltningstiltag for naturtyperne*

Forventede forvaltningstiltag og metoder		Skøn over behov:		
		Igangværende indsats	Ny indsats	Samlet behov for indsats
Skovnaturtyper uden fredskovspligt	Skovnaturtypebevarende drift og pleje	0	Op til 2 ha	Op til 2 ha
	Urørt skov			
	Forbedring af hydrologi			
Skovnaturtyper med fredskovspligt*	Skovnaturtypebevarende drift og pleje	0		Op til 79 ha
	Urørt skov			
	Forbedring af hydrologi	0		Op til 42 ha

* Indsatsen videreføres fra sidste planperiode da de vedtagende skovhandleplaner gælder i 12 år, dvs. perioden 2010-2021.

Indsatser fordelt på aktør

Af de 81 ha elle- og askeskov, der udgør Natura 2000-området er 2 ha ikke fredskov og kommunen er derved handleplanmyndighed. For de 79 fredskovspligtige ha er Miljøstyrelsen handleplanmyndighed.

I den forgangne planperiode fra 2009-15 er der ikke tegnet aftaler om forbedret hydrologi eller anden form for pleje i området.

Prioritering af den forventede indsats

Kommunen prioriterer højst at tage kontakt til de involverede lodsejere og informere om støtteordningerne der administreres af Miljøstyrelsen.

Forventede initiativer og plan for interessentinddragelse

Realisering af handleplanernes indsatser bygger altovervejende på frivillighed. Det er derfor af helt afgørende betydning at inddrage lodsejerne og organisationer, gennem en transparent og involverende proces, med en bred lokal forankring. For at understøtte dette har Mariagerfjord Kommune oprettet et Naturråd. Naturrådet skal primært understøtte dialogen og samarbejdet mellem de mange interessenter i kommunens Natura 2000-områder.

Naturrådet skal endvidere hjælpe med at øge kendskabet til områdernes naturværdier, samt den naturpleje som kan fastholde og forbedre områdernes naturkvalitet.

Følgende interessenter er repræsenteret i Naturrådet: AgriNord, Landboforeningen Kronjylland, Dansk Ornitologisk Forening, Danmarks Naturfredningsforening, Friluftsrådet, Bæredygtigt Landbrug, Ferskvandsfiskeriforeningen, Lodsejerforeningen for Glenstrup Sø, Dansk Botanisk Forening, Danmarks Jægerforbund og Dansk Skovforeningen. Mariagerfjord Kommune står for sekretariatsbetjeningen af Naturrådet og politiske repræsentanter fra Udvalget for Teknik- og Miljø deltager i møderne.

Naturrådets arbejde er igangsat ved møde den 18. august 2016. Her drøftede Naturrådet deres første opgave, at komme med indspil til nedenstående plan for interessentinddragelse. Det er derved ønsket at alle repræsentanter i Naturrådet har kunnet bidrage til hvordan deres bagland bedst mulig inddrages i den planlægning og efterfølgende indsats, der skal ske i områderne.

Det er Mariagerfjord Kommunes hensigt, at planlægge og udføre målrettede initiativer for interessentinddragelse som vist i tabel 7. Da indsatsen i områderne beror på frivillighed vil alle konkrete naturplejeprojekter tage udgangspunkt i kontakt og dialog med de berørte lodsejere. Kommunen vil i hvert enkelt tilfælde sørge for, at relevante interessenter bliver inddraget, samt tænke på at involvere både ejere og brugere i arbejdet med udarbejdelse og udførsel af konkrete projekter.

Tabel 7 viser kommunernes plan for interessentinddragelse, men der kan ske ændringer, hvis det ønskes af lodsejerne, Naturrådet eller hvis andre forhold taler for det.

Tabel 7. Forventet plan for interessentinddragelse

Projekt navn	Initiativ	Tidsplan
Naturråd	Kommer med indspil til udarbejdelse af udkast til de kommunale handleplaner	August til oktober 2016
Naturråd	For-høring af udkast til de kommunale handleplaner	September 2016
Naturråd	Tage initiativ til markvandring, borgermøder eller lign. arrangementer, der styrker den lokale forankring og muliggør gennemførelse af indsatser	Hele planperioden
Det Grønne Råd	Orientering af det Grønne Råd om status for Natura 2000-planlægningen og for den konkrete indsats	Hele planperioden
Naturpleje og hegningsnetværk	Samarbejde med AgriNord om udvikling af naturplejeprojekter	Hele planperioden
Information om støtteordninger	Kontakte lodsejere i området, med henblik på kortlægning af interesse for at indgå i aftale om naturpleje.	I første del af planperioden

Projekterne gennemføres ved frivillige aftaler, og derfor er det i mange tilfælde ikke på nuværende tidspunkt muligt at beskrive præcist hvornår projekterne fysisk bliver udført.

Bilag 1: Naturtyper og arter på udpegningsgrundlag

Udpegningsgrundlag for Natura 2000-område nr. 201 Øster Lovnkær bestående af habitatområde H19.

Tabel 8. Naturtyper på udpegningsgrundlaget

Naturtype nr.	Naturtype navn	Handleplanmyndighed		I alt*
		Mariagerfjord Kommune	Miljøstyrelsen	
91E0	Elle- og Askeskov	2 ha	79 ha	81 ha

Bilag 2: Indsatsprogram fra Natura 2000-planen

Opfyldelsen af habitat- og fuglebeskyttelsesdirektivernes krav om gunstig bevaringsstatus for de naturtyper og arter, som direktiverne omfatter, er en opgave, som strækker sig over flere planperioder. Det er derfor nødvendigt at prioritere indsatsen i den enkelte planperiode, således at det sikres, at Danmark efterlever de EU-retlige forpligtelser, og der kan etableres en sammenhæng mellem indsats og tilgængelige virkemidler.

Den nationale prioritering af indsatsen i 2. planperiode sigter på, at den planlagte og igangsatte indsats i 1. planperiode fastholdes og afsluttes, og der tages hånd om særligt truede naturtyper og arter, samt at der påbegyndes en strategisk indsats for langsigtet at sikre den nødvendige pleje af de lysåbne naturarealer.

Indsatsen fra de gældende planer 2010-15 videreføres. Hvis den forudsatte indsats for planperioden 2010-15 ikke er gennemført, når de kommunale handleplaner for 2. planperiode træder i kraft, forudsættes det, at den allerede igangsatte indsats færdiggøres i 2. planperiode, med mindre den udestående indsats vil være i strid med nærværende plan.

Nedenstående retningslinjer for indsatsen er opbygget efter mål- og rammestyringsprincippet, således at den statslige plan fastlægger de krav til indsatsen i planperioden, der er nødvendige for at sikre nationalt besluttede prioriteringer.

Indsats til bedring af vandkvaliteten i overflade- og grundvand gennemføres som led i vandplanlægningen, ligesom reduktion af kvælstofdeposition sker gennem husdyrgodkendelsesloven og generelle tiltag til at mindske luftforureningen, og er således ikke en del af Natura 2000-planens indsatsprogram.

Retningslinjerne er opdelt i generelle retningslinjer, der gælder for alle områder og specifikke retningslinjer for det enkelte Natura 2000-område. Til gennemførelse af planerne stiller staten en række virkemidler til rådighed, ligesom det forudsættes, at kommunerne i mindre omfang bidrager økonomisk.

Områdets fredskovpligtige skovnaturtyper er omfattet af retningslinjer i Natura 2000-planen 2010-15 og videreføres i denne plan.

